2018-2019
5. SINIF ATATÜRK VE CUMHURİYET DENEMESİ

Bayram DEMİR'in dizgisiyle
Eyüp HAYTA başkanlığında hazırlanmıştır.

Sorularıyla Katkıda Bulunanlar

Eyüp Hayta
Murat Çelik
Orhan Balcı
Ümit Şen

Bu sınav öğrencilerimizin 2018-2019 Eğitim-Öğretim Yılı 1.Dönem Çalışmalarını Değerlendirmek Amacıyla Hazırlanmış, 1. Dönem Kazanımları Dikkate Alınarak Oluşturulmuştur.

ATATÜRK'Ü ANIYORUZ
1881-193∞

Cevap Anahtarı QR Kodda

1 Günümüzde ülkemizin yönetim şekli cumhuriyettir. Cumhuriyet bir ülkenin ileri refah düzeyde olduğunu, medeniyet ülkesi olduğunu ve demokratik bir yaklaşım ile sorunlarını çözdüğünü gösteren en büyük kanıttır. Sadece bunlarla da sınırlı kalmaz ayrıca cumhuriyet demek adalet demektir. Örnek verecek olursak günümüzde yapılan seçimler bir adalet örneğidir ve cumhuriyetin en önemli unsurudur, temelidir. Seçimin olmadığı yerde cumhuriyetten adaletten ve demokratiklikten söz etmek mümkün değildir. Uygar toplumlar bugün gerçek manada eğer cumhuriyet devleti olmayı başarabilmişse o ülkede barış, huzur ve anlayış hâkimiyet gösterir. Cumhuriyetin olmadığı bir ülkede her zaman anlaşmazlık, kargaşa ve adaletsizlik hâkim olacaktır. Refah düzeyi gelişmiş ülkeler her zaman cumhuriyet ülkesi olmayı tercih etmiştir. Atamız her zaman ulusunu en iyi yerlerde görmek istemiştir ve bunun için ne gerekiyorsa yapmıştır.

Bu parçadan aşağıdakilerden hangisi <u>çıkarılamaz?</u>

A) Cumhuriyet adaletli olmayı sağlar.

B) Uygar toplumlarda huzur ve barış vardır.

C) Cumhuriyet sorunların çözümünü kolaylaştırır.

D) Seçimlerin olmadığı yerde cumhuriyetten söz edemeyiz.

2 I. Cumhuriyetin ilanı, halkın yönetilme şeklinin belirlendiği Atatürk'ün yapmış olduğu siyasi devrimlerdendir. 29 Ekim 1923'te Anayasadaki bazı maddeler değiştirilmiş ve devletin yönetim şekli olarak cumhuriyet benimsenmiştir. 23 Nisan 1920'de TBMM açıldı ve odağı milli egemenlik olan yeni bir devlet kuruldu. Ancak Kurtuluş Savaşı devam ettiği için ülkenin birlik ve beraberliğinin bozulmaması açısından devletin yönetim şekli belirlenmedi. Osmanlı'da, Saltanat kaldırıldıktan sonra ve Lozan Antlaşması imzalandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinde en çok gün yüzüne çıkan konu, yeni devletin özelliği idi. 27 Ekim 1923'te Ali Fethi Okyar başkanlığında bulunan hükümet istifa etti ve 28 Ekim gecesi Atatürk çalışma arkadaşları ile yemekte buluşarak yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz dedi. 29 Ekim sabahı önergeyi meclise sundu ve önerge mecliste kabul edilerek Cumhuriyet yönetim şekli seçildi. Yapılan oylamalar sonucunda da ilk cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk seçildi.

Bu parçaya en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) 29 Ekim 1923

B) Cumhuriyet Bayramı

C) Cumhuriyet ve Atatürk

D) Cumhuriyetin İlan Ediliş Hikayesi

3 "Efendiler, milletvekili olabilirsiniz, cumhurbaşkanı da olabilirsiniz ama …… olamazsınız." **Boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?**

A) asker

B) sanatçı

C) öğretmen

D) bilim adamı

4 "Kararlılık zihinsel bir durumdur, bu yüzden de öğrenilebilir. Kararlılık alışkanlığına götüren dört temel adım vardır. Bunlar çok büyük zeka, çok fazla eğitim gerektirmez, sadece biraz zaman veya çaba gerektirir. Gerekli adımlar şunlardır:

1. Yerine getirilmesi için ateşleyici bir arzuyla desteklenen belirli bir amaç.

2. Sürekli eylemlerle uygulanan belirli bir plan.

3. Akrabaların, arkadaşların veya tanıdıkların olumsuz önerileri dahil bütün olumsuz ve cesaret kırıcı etkilere karşı kapalı bir zihin yapısı.

4. Kişiyi hem amaç hem de planın uygulanmasında cesaretlendirecek bir veya daha fazla insanın dostça ittifakı.

Bu dört adım hayatın her döneminde mutluluk ve başarı için esastır." **diyen kişi aşağıdakilerden hangisini söylemiş olamaz?**

A) Daima saygıdeğer arkadaşlarımın ellerine çok samimî ve sıkı bir şekilde yapışarak, onların kişiliklerinden kendimi bir an bile ayrı görmeyerek çalışacağım. Milletin sevgisini daima dayanak noktası sayarak hep beraber ileriye gideceğiz. Türkiye Cumhuriyeti mutlu, başarılı ve galip olacaktır.

B) Bu kadar matemler ve felâketler geçirdikten sonra elbette Türk öğrenmiştir ki, vatanı yeniden yapmak ve orada mutlu ve özgür yaşayabilmek için kesinlikle egemenliğine sahip kalmak ve cumhuriyet bayrağı altında bütün evlâtlarını toplu ve dikkatli bulundurmak gerekir.

C) Efendiler! Size şunu söyleyeyim ki, devrimci Türkiye Cumhuriyeti'ni benim kişiliğimde var zannedenler çok aldanıyorlar. Türkiye Cumhuriyeti, her anlamı ile büyük Türk milletinin öz ve aziz malıdır. Değerli evlâtlarının elinde daima yükselecek, sonsuza dek yaşayacaktır.

D) On yaşını bitiren cumhuriyetimiz, daha kurulurken kendine çizdiği hareket çizgisini adım adım izlemiş ve kısa süre içinde yakın geçmişin biriktirdiği karanlıkları kararlılıkla dağıtmayı başarmıştır.

5 (I) Bu yıl cumhuriyetin onuncu yılını kutlamakla mutlu olduk.
(II) Milletimizin gösterdiği taşkın sevinçler, gönüllerimizi övünçle doldurdu.
(III) Cumhuriyetin verimlilikleri, ülkenin her bucağında canlandırıldı.
(IV) Millet, geçen on yıllık cumhuriyet eserlerini topluca gözden geçirdi ve artık sevinmeye, övünmeye hakkı olduğunu gördü.

Yukardakilerden hangisi bir paragrafın ilk cümlesi olamaz?

A) I

B) II

C) III

D) IV

6 "Sofya'da ilk kez operayla tanışan Mustafa Kemal, çeşitli Avrupa ülkelerinden yetkililerin davetli olduğu kostümlü bir baloya yeniçeri kıyafetiyle katılır."

Yukarıdaki cümlede yer alan altı çizili sözcüklerden hangisi müzik terimidir?

A) balo

B) kostüm

C) opera

D) yeniçeri

7 Annesine haber vermeden Selanik Askeri Rüştiyesinin giriş sınavlarına katılmayı başardı. Sınava çok sıkı çalışmıştı. Girdi, kazandı ve Zübeyde Hanım'ı bir oldubitti ile karşı karşıya bıraktı. Ama yine de okula yazılabilmesi için annesinin imzalı izni olması gerekiyordu. Mustafa, annesine babasının doğumda ona bir kılıç armağan etmiş ve bu kılıcı beşiğinin baş ucuna, duvara asmış olduğunu hatırlattı. Bunun tek bir anlamı olabilirdi. Babası, Mustafa'nın bir asker olmasını istemişti. Mustafa bir kahraman tavrı takınarak annesine "Ben asker olarak doğdum, asker olarak öleceğim." dedi.
Zübeyde Hanım yumuşamaya başlamıştı. Sonunda annesi ona izin verdi ve Mustafa, Selanik Askeri Rüştiyesine girdi.

Metinden hareketle Mustafa'nın hangi kişisel özelliğe sahip olduğu söylenebilir?

A) İdealistliği

B) Vatanseverliği

C) İnsan ve millet sevgisi

D) Gurura ve ümitsizliğe yer vermemesi

8 Tuğçe: Atatürk'ü çok özledim. Ona bir şeyler yazmak istiyorum
Adem: Bugün başımdan geçenleri gece yatmadan önce kağıda geçirmek istiyorum.
Miraç: Öyle bir yazı yazmak istiyorum ki sonunda hep iyiler kazansın
Eda: Ben gerçekçi bir kurgu oluşturmak istiyorum. Herkesin yaşayabileceği türden.
Dört arkadaş belli türlerde yazı yazmak istemişlerdir. Çocuklar aşağıda verilen yazı türlerinden hangisini yazmayı **istememiştir?**

A) Mektup

B) Anı

C) Hikaye

D) Masal

9 **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir yazım yanlışı yapılmıştır?**

A) Kral Edward İstanbul'a geldiği zaman, Dolmabahçe Sarayı'na yanaşır.

B) Sen hayatında böyle bir ağaç yetiştirdin mi ki keseceksin?

C) Yurdumun toprağı temizdir, o elinizi kirletmez.

D) Bu uyarı hepimiz için ve herşey için bir prensip olmalıdır.

10 Atatürk yalnızca çalışan ve kitapları arasında kaybolan, hayattan tat almayı unutmuş birisi değildi. Hayatı boyunca sohbete, müziğe, dostlarını misafir etmeye, çok şık giyinmeye özen gösterirdi. Gömleklerinin hepsi beyazdı. Dans etmeyi, şarkı söylemeyi, arkadaşlarıyla şakalaşmayı severdi. Her gün ata biner, yüzmeyi, kürek çekmeyi ve bilardo oynamayı çok severdi.

Yukarıdaki metinde altı çizili deyimin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bir şeyin lezzetini algılamak

B) Bir şeyden hoşlanmak, zevk almak

C) İçinde bulunduğu durumdan sıkılmak

D) Yaptığı işlerden hoşnut olmak

11 **Aşağıdaki cümlelerde geçen** "dök" **kelimesi hangi cümlede karşısında verilen anlamına uygun olarak kullanılmamıştır?**

A) Birlikte evden çıkmışlar, limanda iskelenin karşısına düşen bağ evine doğru yürümüşlerdi. (yakışmak)

B) Atatürk, eğitimin üzerine çok düşmüştü. (aşırı ilgi göstermek)

C) Atatürk yaşlı kadına sarılıp onunla beraber gözyaşı döküyordu. (ağlamak)

D) Çınar ağacını çok sever dibine hep su dökerdi (salmak, bırakmak)

12 **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştırma yoktur.**

A) Hemen doğruldu ve Anafartalar'daki komutanını çelik yay gibi selamladı.

B) Benim Türk milletine sevgim daha büyüktür.

C) Yanındakilerden en kuvvetli görünenlerle Mehmetçiği güreştirdi.

D) Mustafa Kemal, dinlensinler diye geride bırakmış olduğu kendi askerlerinden daha ilerideydi.

13 **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nokta yanlış kullanılmıştır?**

A) Ulu Önder 10 Kasım'da saat 09.05'te ebedi uykuya yattı.

B) 23 Nisan 1920'de T.B.M.M. açıldı.

C) Saltanat 1.11.1921 tarihinde kaldırılmıştır.

D) Atatürk'ü 80. ölüm yıl dönümünde saygıyla anıyoruz.

14 Dünyada her şey için, medeniyet için, hayat için, başarı için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlim ve fennin dışında mürşit aramak cehalettir.

M. Kemal Atatürk

Mustafa Kemal Atatürk bu sözüyle aşağıdakilerden hangisinin önemine vurgu yapmıştır?

A) Medeniyet

B) Bilim

C) Başarı

D) Millet

15 Dikey yönlü Atatürk Caddesi'nin girişinden itibaren solda dört, sağda dört olmak üzere sekiz sosyal yapı karşılıklı olarak dizilidir. Şirinler Anaokulu, Gazi İlkokulu, Cumhuriyet Ortaokulu, Kurtuluş Lisesi, kültür merkezi. Arkeoloji Müzesi, şehir stadyumu ve halk kütüphanesinin dizilimi ile ilgili bilinenler şunlardır:

* Cumhuriyet Ortaokulu caddenin başında Kurtuluş Lisesi sonundadır.
* Arkeoloji Müzesi ile Gazi İlkokulu arasında bir kurum vardır.
* Şirinler Anaokulu en başta ve kültür merkezi ile yan yanadır.
* Arkeoloji Müzesi solda, ikinci sıradadır.
* Şehir stadyumu üçüncü sırada sağdadır.

SOL		YOL		SAĞ
	1.SIRA		1.SIRA	
	2.SIRA		2.SIRA	
	3.SIRA		3.SIRA	
	4.SIRA		4.SIRA	

Verilenlere göre Halk Kütüphanesinin konumu nedir?

A) Caddenin solunda ve en sondadır.

B) Caddenin sağında ikinci sıradadır.

C) Caddenin solunda üçüncü sıradadır.

D) Caddenin solunda birinci sıradadır.

16 **Aşağıdaki cümlelerin hangisi cümledeki anlam ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?**

A) Onu görmek için sabahtan itibaren yolları dolduran Tarsusluların arasından neşe ile selamlar vererek, ilerledi.

B) Zarar gören halkla görüşmek için Pasinler'e gelen Atatürk, halkın içinden ihtiyar bir köylüyü çağırdı.

C) Gözleri doldu ve ağlamamak için gülmeye çalıştı.

D) Kurşun saate denk geldiği için Atatürk kurtulmuştu.

17 Dünya tarafından saygıyla anılan, ülkemizin kurucusu Mustafa kemal Atatürk herkes tarafından sevilen bir liderdir. Sevecen, kibar, kültürlü, ileri görüşlü, çalışkan, modern, hoşgörülü, merhametli ve zeki liderimiz Mustafa kemal Atatürk tüm insanlara değer verirdi. Kendi milletini severken başka milletleri asla küçümsemezdi ve yok saymazdı. "Yurtta barış, dünyada barış." sözü ile insanlığa ve huzura verdiği önemi gösterdi. Barışa, sevgiye, huzura ve medeniyete son derece önem verirdi.

Yukarıdaki metinde düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?

A) Örneklendirme

B) Benzetme

C) Tanık Gösterme

D) Sayısal Verilerden Yararlanma

18 Bir devlet okulunda düzenlenen anma töreninde Kemal, Mustafa, Makbule ve Ülkü isimli öğrenciler hazırladıkları şiir ve anı türündeki eserlerini sırayla arkadaşlarına seslendireceklerdir. Bu öğrencilerin hangi eseri seslendireceği ve hangi sırada kürsüye çıkacağı ile ilgili bilinenler şunlardır:

* Törende ikişer adet şiir ve anı seslendirilecektir.
* Şiirler art arda okunmayacaktır.
* Erkeklerin ikisi de şiir ve anı türünde eser seslendirecektir.
* Makbule, Mustafa'dan önce anı türünde eser seslendirecektir.
* Birinci sırada şiir türünde bir eser seslendirilecektir.

Ülkü'nün eserini Makbule ve Mustafa arasında seslendireceği bilindiğine göre; Kemal hangi türde ve kaçıncı sırada eserini seslendirecektir?

A) Birinci sırada, şiir türünde

B) İkinci sırada, şiir türünde

C) Dördüncü sırada, şiir türünde

D) Üçüncü sırada, anı türünde

19 1. Atatürk, güzel sanatların tüm alanlarıyla olduğu gibi Türk müziği ve folkloru ile de yakından ilgilenmiştir. Müziğimizin ve folklorumuzun evrensel bir değer ve nitelik kazanması için çaba göstermiştir. Atatürk: "Yaşam müziktir... Müzikle ilgili olmayan varlıklar insan değildir." diyerek müziğin insan ruhunun temel gereksinimlerinden biri olduğunu belirtmiştir.

2. Atatürk, milletlerin oluşmasında, yücelmesinde güzel sanatların büyük etkisi olduğu inancında idi. Cumhuriyetin onuncu yıl dönümünde yaptığı ve bir program niteliği taşıyan özlü konuşmasında; "Milli kültürümüzü çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkaracağız." dedikten sonra güzel sanatlara özel bir yer vermiştir "Yüksek bir insan cemiyeti olan Türk milletinin tarihi bir vasfı da güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir."

Yukarıdaki iki metin incelendiğinde aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez?</u>

A) I numaralı metinde tanımlama yapılmıştır.

B) Atatürk sanata büyük önem vermiştir.

C) Her iki metinde de tanık göstermeden yararlanılmıştır.

D) Verilen iki metinde de okuyucuya bilgi vermek amaçlanmıştır.

20 **Aşağıdakilerden hangisinde anlatım üçüncü kişi ağzından yapılmıştır?**

A) Memleket mutlaka çağdaş, medeni ve yepyeni olacaktır. Bizim için bu hayat davasıdır. Bütün fedakârlığımızın faydalı sonuç vermesi buna bağlıdır.

B) Gelişme yolumuzun önüne dikilmek isteyenleri ezip geçeceğiz. Dünya müthiş bir hızla ilerliyor. Biz bu ahengin dışında kalabilir miyiz?"

C) Atatürk, çağdaşlaşmada kısaca özetlenen eski denemelerin ve kendi gözlemlerinin ışığında değişik bir metot uygulamıştır.

D) Ben Mustafa Kemal, verdiğim sözü yaparım. Cumhuriyet kurumlarının bir değer bilmezin eline geçeceğini mezarımda dahi duysam millete karşı haykırmak isterim...